46 mil., objeví se nám suma normální spotřeby jak pro ústřední správu tak i pro samotné kolonie, to jest přibližně 61 mil. lir. Spotřebováno tedy v novějším režimu o 50 milionů lir více, než za dřívější správy ministerstva zahraničních věcí, kdy na kolonie vydáno 11, 376.220 L.

V době poválečné náklad na italské kolonie značně stoupl. V rozpočtu na rok 1923—1924 vyhrazeno ministerstvem kolonií celkem 254,744.900 L, t. j. řádné výdaje činily 186,003.200 L a mimořádné 68,741.700 L. K tomu dlužno přičiniti 12,148.000 L, což jest státní subvence soukromým společnostem pro podniknutí některých staveb, zařízení průmyslových podniků neb vzdělání půdy, na rozměře aspoň 3000 ha: suma skutečných výdajů státních činí tedy v řečeném správním roce 266,892.900 L.

Ze skutečných výdajů připadá na:

Ústřední správu	6,289.600 Lir
Tripolis	96,449.500 »
Kyrenaiku	86,905.600 »
Vojenský reservní fond pro Tripolis a Kyrenaiku	31,600.000 »
Erythreu	13,500.200 »
Somalii	20,000.000 »
Úhrnem	254,744.900 Lir

Rozpočet loňský nynější zatížen nemalou položkou na koloniální oddíl Národní milice a na koloniální letectvo. O normálním rozpočtu v nynější době nelze mluviti, jelikož náklad vydaný na trvající guerillu s domorodci spadá jednak na účet ministerstva války, jednak k tíži ministerstva kolonií a leteckého komisariátu. Ostatně loňskému rozpočtu ministra De Stefani nelze důvěřovati již z toho důvodu, že jej vydal před volbami. M. Jirásek.

LITERATURA.

Delegace zákonodárné moci v moderní demokracii. Napsal JUDr. Jaroslav Krejčí, tajemník ústavního soudu. Praha 1924. Nákladem vlastním, v komisi fy Jan Košatka Praha-III. Stran 127. Na příkladech starších demokracií, francouzské a americké, i nejmladších, německé, rakouské a československé, řeší autor otázku, jak dalece jest přípustno ve státech s rigidními ústavami přenášení moci zákonodárné na orgány moci výkonné, či vlastně pokud cestou obyčejného zákonodárství orgány moci výkonné mohou býti nadány právomocí vydávati normy, jež mohly by měniti i zákony neb upravovati materie zákonem dosud neupravené. — Studii touto pokračuje autor v diskusi, rozvinuvší se u nás vzhledem k nálezu ústavního soudu z 7. listopadu 1922, a řeší otázku tu obšírněji než tak dosud učinil na širokém podkladu literatury předmětu se týkající i praxe parlamentární a soudní. Zkoumá, jak zásada, kterou hájí i pro právo československé, o nepřípustnosti udíleti výkonné moci výše zmíněná oprávnění uplatněna je v jiných demokraciích.

Rozebírá positivní předpisy ústavních listin, upravující poměr mezi zákonem a nařízením, vykládá, jak předpisy ty interpretuje ústavněprávní theorie, prakse parlamentární i oněch orgánů, které jsou povolány zkoumati ústavnost zákonů.

Nejdříve obírá se autor právem francouzským, kterážto stať jest také z jeho spisu nejrozsáhlejší.

V prvé řadě líčí, jak se k dané otázce staví literatura a reprodukuje názory předních francouzských theoretiků ústavního práva, z nichž jest zřejmo, že vyskytují se v této otázce názory všech odstínů, od oněch, jež připouštějí měrou značně rozsáhlou, aby legislativa zmocnila výkonnou moc k vydávání předpisů měnících dosavadní zákony, až k oněm, jež staví se na stanovisko zcela opačné, při čemž vyskytují se zde

ještě názory sprostředkující mezi těmito protichůdnými stanovisky. Praksе parlamentární poskytovala vládě opětovně více méně rozsáhlá zmocnění, avšak vždy dálo se tak s vědomím, že postup takový není v duchu ústavy, že však okolnosti vnější (válka, pokles franku na jaře 1924) nutí k tomu, aby byla opuštěna normální cesta vydávání všeobecných norem sborem zákonodárným.

Pro právo německé řeší autor danou otázku zejména vzhledem k zmocňovacím zákonům poválečným a vykládá, jak zvláště vlivem theorie a zejména právnického sjezdu v Bambergu zaujal i říšský sněm stanovisko, že zákony zmocnění taková udělující, musejí býti usneseny ve formě vyžadované pro zákony ústavní.

V republice Rakouské působením theoretických názorů Kelsenových a pod. jeho vlivem stojícího ústavního soudu moc nařizovací značně omezujících i sbor zákonodárný staví se na stanovisko, že zmocňovací zákony rázu výše zmíněného, znamenají změnu ústavy.

Ve Spojených státech severoamerických vzhledem k právomoci řádných soudů zkoumati ústavnost zákonů, mají v této otázce rozhodnutí soudní největší důležitost a z nich ovšem v prvé řadě nálezy nejvyššího soudu. Autor líčí v této partii zvláště, jak nejvyšší soud staví se k dané otázce a reprodukuje obšírně nejdůležitější zásadní rozhodnutí tohoto soudu, ze kterých jest zřejmo, že tento tribunál připouští pouze, aby výkonná moc vydávala pouze předpisy podružného rázu, které zákonodárce sám upravovati nemůže.

Právem československým obírá se autor naposledy a to poměrně velmi stručně, chtěje snad, aby řešení otázky podávalo se předem z toho, jak problém tento jest řešen v právech cizích. Rozebírá § 6 a 55 ústavní listiny a dochází pro naše právo k výsledku, který sám již několikráte vyslovil, že totiž § 55 připouští pouze nařízení prováděcí ve vlastním smyslu, jež nemohou měniti zákonů ani upravovati obory zákony dosud neupravené.

Na to uvádí, co o sporné otázce bylo psáno v literatuře domácí i cizí, uváděje na podporu svého názoru, zejména posudky vyžádané svého času revuí Parlament. Praksí českoslov. parlamentu se autor nezabývá, uváděje pouze, že jest v příkrém rozporu se stanoviskem ustavního soudu.

Následuje na to »celkový přehled«, v němž vlastně obsaženo jest vymezení dané otázky.

Bylo by velmi záslužným, kdyby studie dala opět podnět k tomu, aby se i u nás uvažovalo o poměru mezi zákonem a nařízením, tak jak se v prvých létech republiky vyvinul.

Neboť nutno uznati, že čsl. parlamentní prakse jest v tomto ohledu velmi laksní a že zmocnění udělují se namnoze bez nutkavé příčiny, a že kruhy vládní neb parlamentární vůbec ani nenapadá, aby si je i položily otázky, zda ten který zákon jest ve shodě s ústavou. Ať uvádějí se jakékoliv důvody pro přípustnost zmocňovacích zákonů (a myslíme, že důvody dosud uvedené nejsou přesvědčující ani s hlediska naší ústavy, ani z principu demokracie vůbec), jest jisto, že stanovisko zastávané stoupenci zmocňovacích zákonů vede ve svých důsledcích k úpadku parlamentarismu a ke zhoršení zákonodárné techniky vůbec a k vyřazení zákonodárného sboru z řešení úkolů, které jemu a jen jemu příslušejí.

Docházíme pak ke zjevu, jenž u nás stává se bohužel pravidlem, že není téměř zákona, jenž mohl by býti aplikován sám o sobě, takže se vlastně zákonodárství přesunuje ze zákonů do prováděcích nařízení, aniž by proto mluvily nutkavé důvody.

Tomu zabrániti jest jedním z předních úkolů demokracie a dlužno proto snahu, uvésti výkonnou moc v meze ústavou jí vykázané, jen vítati. jč.

Josef Šrom: Sovětské Rusko. (Nákl. »Orbisu«, str. 419, cena Kč 32.) Jako třetí kniha sbírky spisů politických, právních, národohospodářských a sociálních bylo vydáno toto dílo, jež už svým nadpisem v dnešní době upoutá zájem. A možno po přečtení říci, že pokud to bylo